

FAKÜLTE YAŞAMININ NİTELİĞİ ÖLÇEĞİ GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Kürşad YILMAZ*

Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU**

Özet

Bu çalışmanın amacı; fakülte yaşamının niteliğine ilişkin bilgi edinilmesine yardımcı olacak, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesidir. Bu amaçla hazırlanmış olan "Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği" Ankara Üniversitesi'nin farklı fakültelerinden 502 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrenciler fakültelerinin ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarında öğrenim görmektedirler. Ölçeğin ilk taslağı 15 ayrı uzmanın görüşüne sunulmuş ve gerekli düzeltme ve değişiklikler yapılarak araç uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Uygulamanın ardından aracın yapı geçerliğini saptamak için faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda aracın üç alt boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Aracın güvenirliliğinin belirlenmesi için hesaplanan Cronbach alpha güvenirlilik katsayılarının alt boyutları için 0.67 ile 0.83 arasında değiştiği ve tüm ölçek için bu katsayının 0.87 olduğu saptanmıştır. Böylece hazırlanan ölçme aracının fakültelerdeki yaşamın niteliğinin değerlendirilmesi için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Nitelik, fakülte yaşamının niteliği, üniversite öğrencileri

Abstract

The aim of the study is to develop a valid and reliable measurement tool that helps to gather data about the quality of faculty life. "Quality of School Life Scale", developed to reach this goal, was applied to 502 students from different faculties of Ankara University. These students were, sophomores, juniors and seniors. The initial form of the scale was submitted to 15 different experts for suggestions. At the end of the necessary corrections and changes the tool was ready to be applied. Following the application, a factor analysis was used to determine the construct validity of the tool. As a result of the factor analysis, it was observed that the tool had a structure of three sub- dimensions. Cronbach alpha reliability coefficients calculated to determine reliability of the tool ranged from 0.67 to 0.83 for the sub-dimensions and it was shown that the coefficient was 0.87 for the overall scale. Hence, it can be said that the tool devised is a valid and reliable tool of measurement in order to assess the quality of faculty life.

Key words: Quality, quality of faculty life, university students

Yazışma adresi: * Arş. Gör. Kürşat Yılmaz, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, kyilmaz@education.ankara.edu.tr. ** Arş. Gör. Dr. Ömay Çokluk Bökeoğlu, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, omay73baskent@hotmail.com

Genel olarak eğitim ile ilgili çalışmalarda, okulların ya da fakültelerin finans, nüfus, kayıt, standart başarı gibi özelliklerine ilişkin verilerin toplandığı ve değerlendirildiği gözlenmektedir. Bu veriler, her ne kadar kolaylıkla toplanabilen veya ölçülebilen özelliklere ilişkin veriler olsa da eğitimin kalitesi ve niteliğine ilişkin kapsamlı bulgular sağlamaktan uzaktır. Genel anlamda niceliksel değerlendirmelerin yapıldığı ve bunların dolaylı olarak nitelik ile ilişkilendirildiği söylenebilir. Oysaki günümüzde tüm dünyada, eğitimin niteliği konusunda daha iyi bilgilere ulaşmak için, eğitim ortamlarının insani ve kültürel boyutlarının irdelenmesinin yararlı olacağı konusunda görüş birliğinin oluşmaya başladığı belirtilmektedir (Wilson, 1980).

Ayrıca eğitim alanında yapılan çalışmalarda göze çarpan başka bir özellik de genellikle yönetici ve öğretmenlerin fikirlerine başvurulmuş olması, öğrencilerin sadece öğrenip öğrenmedikleri sorgulanan ya da başarılarında bir gelişme olup olmadığı izlenen denekler gibi kullanılmış olmasıdır. Fakat okul örgütü içindeki en önemli unsurlardan birisi de öğrencilerdir. Bu nedenle öğrencilerin de okul örgütüne ilişkin görüşlerine önem verilmelidir. Çünkü öğrencilerin yaşamının büyük bir bölümü okullarda geçmektedir ve okulların öncelikli varlık sebebi öğretmen ve yöneticiler değil, öğrenciler ve toplumdur (Şişman ve Turan, 2001). Bu bağlamda öğrencilerin okul ya da fakültedeki yaşamlarının niteliği de önem kazanmaktadır ve nitelik, yetişkinlerin yaşamında önemli bir yere sahiptir (Lunenberg ve Schmidt, 1989; Schmidt, 1992). Yaşamın niteliği denilince çoğunlukla, genel bireysel mutluluk durumu akla gelmektedir. Mutluluk, insanların bireysel kararlarına dayanmaktadır (Kourelahti, 1998). Bu kavram, gençlerin ve öğrencilerin yaşamlarının niteliğinin anlamını ölçmek ve öğrencilerin okulla ilgili olarak genel tatmin düzeyini belirlemeye yardımcı olmaktadır. Ancak öğrencilerin okuldan beklentilerini ya da tatmin düzeylerini göstermelerini sağlayacak çalışmalar oldukça azdır.

Nitelik yetişkinlerin yaşamında önemli bir yere sahiptir (Lunenberg ve Schmidt, 1989). Yaşamın niteliği denilince genellikle toplumda, genel bireysel mutluluk olarak algılanmaktadır. Mutluluk, insanların ve yabancıların bireysel kararlarına dayanmaktadır (Kourelahti, 1998). Yetişkinlerin yaşamında yaşam niteliği önemli olduğu gibi açık olarak öğrencilerin okul yaşamının niteliği de çok önemlidir (Leonard, Bourke ve Schofield, 2001; Leonard, Bourke ve Schofield, 2002; Leonard, Bourke ve Schofield, 2003b). Nitelik konusu ile ilgili çalışmalar yapan Gerson (1976), Burt, Wiley, Minnor ve Murray'nin (1978) nitelik konusuyla ilgili olarak bir model geliştirmiştir. Nitelik konusu ile ilgili olarak geliştirilmiş olan bu model gözden geçirilmiş ve çeşitli değişiklikler yapılarak okula transfer edilmiştir (Kourelahti, 1998). Böylece ortaya okul yaşamının niteliği kavramı çıkmıştır. Okul Yaşamının Niteliği kavramı yetişkinlerin çevre çalışmalarından (Birleşik Devletler Çevre Koruma Vakfı, 1973) ilkokul, ortaokul ve liselere Epstein ve McPartland tarafından uyarlanmıştır. Bu araştırmacılar, okula karşı tutumun akademik başarıyla ilişkisini ayırarak farklı bir eğitim çıktısı olarak ele alınması gerektiğine inanmışlardır (Epstein ve McPartland, 1976). Epstein ve McPartland (1976) yaptıkları bu çalışmada okul yaşamının niteliği kavramını kullanmışlar ve okul yaşamının niteliğine üç unsurun katkı yaptığına inanmışlardır. Bu faktörler, "Okulla Tatmin Olma", "Sınıf İşlerine Bağlılık" ve "Öğretmenlere Olan Tepkiler"dir.

Okul yaşamının niteliği, olumlu ve olumsuz deneyimlerin ve okul yaşamındaki ve sonuçlarındaki diğer duygular ile ilgili çok özel durumların sentezi olarak tanımlanabilir. Okul yaşamındaki ve sonuçlarındaki diğer

duygular, öğretmen ve öğrenciler için okul yaşamının niteliği düzeyinin başlıca göstergeleri olabilir (Leonard, 2002; Schofield ve Bourke, 1997; Waugh ve Hyde, 1993).

Okul yaşamının niteliğine yönetici ve öğretmenler tarafından özel bir önem verilmektedir. Çünkü öğrencilerin okul yaşamlarının niteliği, onların akademik başarıları ile ilişkili bulunmaktadır. Öğrencilerin öğretmenlere olan tepkileri ve okula bağlılıkları, okulun etkililiğinde de önemlidir (Epstein ve McPartland, 1976).

Bu araştırmada, yukarıda verilen bilgiler ışığında, öğrenci gözüyle fakülte yaşamının niteliğini değerlendirmeyi amaçlayan bir ölçme aracının geliştirilmesine çalışılmıştır. Genel olarak yöneticisi, öğretmeni ve öğrencisiyle bir bütün olan okulun, bu gruplardan herhangi birinin görüşleri olmadan değerlendirilmesi ya da bu grupların tatminsizliğine, mutsuzluğuna rağmen varlık göstermesi, işlevlerini eksiksiz yerine getirmesi beklenemez. Okullar hangi imkânlarla sahip olurlarsa olsunlar, insan faktörünün göz ardı edilmesi, uzun vadede okulun “etkililiğine” zarar verecektir.

Yöntem

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Fen Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Ziraat Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören toplam 502 öğrenciden oluşmaktadır. Fakültelerin seçiminde sosyal bilimler ve fen bilimleri ayrımı dikkate alınmıştır. Her iki alandan da seçkisiz olarak iki fakülte seçilmiştir. Ayrıca çalışmada, yapıları fakültelerden farklı olan bir de yüksekokulun yer almasının uygun olacağı düşünüldüğünden, yine Ankara Üniversitesine bağlı yüksekokullar içerisinde seçkisiz olarak belirlenen bir tanesi çalışmaya dâhil edilmiştir. Tablo 1’de araştırmada yer alan öğrenci grubunun cinsiyetlerine, öğrenim gördükleri fakülte ve sınıflarına ilişkin dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet, Sınıf ve Fakültelere Göre Dağılımı

Değişken	Düzye	n	%
Cinsiyet	Kadın	262	52,20
	Erkek	240	47,80
	Toplam	502	100,00
Sınıf	2	123	24,50
	3	295	58,80
	4	84	16,70
	Toplam	502	100,00
Fakülte	Eğitim Bilimleri Fakültesi	178	35,50
	Fen Fakültesi	82	16,30
	İlahiyat Fakültesi	67	13,30
	Ziraat Fakültesi	99	19,70
	Beden Eğitimi ve Spor MYO	76	15,10
	Toplam	502	100,00

Tablo 1’de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 52,2’si kadın, % 47,8’i erkektir. Bu öğrencilerin % 24,5’i ikinci sınıf öğrencisi, % 58,8’i üçüncü sınıf öğrencisi, % 16,7’si dördüncü sınıf

öğrencisidir. Birinci sınıf öğrencilerinin fakültelerini henüz tam anlamıyla tanımamış oldukları ve değerlendiremeyecekleri düşünüldüğünden, bu grup uygulama dışında bırakılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 35,5'i Eğitim Bilimleri Fakültesinde, % 16,3'ü Fen Fakültesi'nde, % 13,3'ü İlahiyat Fakültesinde, % 19,7'si Ziraat Fakültesinde, % 15,1'i ise Beden Eğitimi ve Spor Meslek Yüksekokulunda öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği'nin taslak formunun geliştirilmesinde ilk önce literatür taraması yapılmıştır. Yapılan tarama sonucunda Epstein ve McPartland (1976) tarafından geliştirilmiş olan "Okul Yaşamının Niteliği Ölçeği (Quality of School Life Scale) için gerekli olan izin Yılmaz (2002) tarafından alınmış ve şu referans elde edilmiştir: Epstein, Joyce L. ve McPartland, James M. The Quality of School Life Scale (QSL). Boston: Houghton Mifflin/Riverside Publishing Company, 1978/Baltimore, MD: Johns Hopkins University, 1998) ve bu ölçeğin Yılmaz (2002) tarafından Türkçeye uyarlanmış formuna ulaşılmıştır. Literatür taraması sonucu elde edilen ölçekler değerlendirilmiş ve bu ölçeklerden yola çıkılarak araştırmacılar tarafından bir soru havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan havuzdan seçilen sorularla ölçeğin ilk formu hazırlanmıştır. Hazırlanan bu form, kapsam geçerliğini ve anlaşılabilirliğini değerlendirmek üzere 15 alan uzmanına sunulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve ölçeğe son hâli verilerek ölçek uygulamaya hazır hâle getirilmiştir. Araç, araştırmacılar tarafından 550 öğrenciye uygulanmıştır. Ancak uygulanan ölçeklerden 502 tanesi analizler için kullanılabilmemiş, eksik ve yanlış işaretlenen ölçekler ise değerlendirme dışı bırakılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek üzere, faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği ise, Cronbach alpha kat sayılarının hesaplanması ile belirlenmiştir.

Bulgular

Faktör Analizi Sonuçları

Ölçeğin faktör yapısını belirleyerek yapı geçerliğini incelemek amacı ile açımlayıcı faktör analizi sonucunda, aracın üç boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Tablo 2'de, bu boyutlara ilişkin faktör analizi sonuçları, her bir boyut için ayrı ayrı sunulmuştur.

Tablo 2. Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği Faktör Analizi Sonuçları

Boyut 1: Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet		
Madde No	Faktör Yük Değeri	Madde-Toplam Korelasyonu
37	0.71	0.45
38	0.70	0.44
41	0.68	0.42
42	0.53	0.37
43	0.51	0.35
44	0.51	0.26
45	0.39	0.35
Faktörün Tek Başına Açıkladığı Varyans = % 34		Cronbach alpha = 0.67
Boyut 2: Öğretim Elemanlarından Memnuniyet		
Madde No	Faktör Yük Değeri	Madde-Toplam Korelasyonu
22	0.67	0.58
34	0.65	0.57
35	0.64	0.55
33	0.62	0.52
20	0.60	0.50
30	0.59	0.51
21	0.59	0.48
28	0.56	0.47
18	0.56	0.47
31	0.55	0.46
25	0.53	0.43
19	0.45	0.36
26	0.37	0.30
17	0.47	0.38
29	0.40	0.32
Faktörün Tek Başına Açıkladığı Varyans = % 31		Cronbach alpha = 0.83
Boyut 3: Fakülteden Memnuniyet		
Madde No	Faktör Yük Değeri	Madde-Toplam Korelasyonu
1	0.63	0.44
3	0.58	0.24
4	0.52	0.34
5	0.52	0.39
6	0.51	0.34
7	0.50	0.38
8	0.50	0.36
9	0.50	0.38
10	0.46	0.38
11	0.44	0.29
12	0.44	0.49
13	0.43	0.38
14	0.39	0.33
15	0.33	0.25
16	0.32	0.32
Faktörün Tek Başına Açıkladığı Varyans = % 23		Cronbach alpha = 0.75

Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği'nin "Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet" alt boyutunda yedi maddenin yer aldığı görülmektedir. Bu boyutta başlangıçta 10 madde yer alırken, 0.30'un altında yük değerine sahip olmalarından dolayı üç madde çıkartılmıştır. Bu boyutta yer alan maddelerin faktör yük değerlerinin 0.39 ile 0.71 arasında değiştiği görülmektedir. Madde toplam korelasyonları ise 0.26 ile 0.45 arasında değişmektedir. Bu faktörün tek başına açıkladığı varyans % 34, faktöre ait Cronbach alpha güvenilirlik

katsayısı 0.67'dir. Bu faktöre ilişkin Cronbach alpha değerinin, diğer boyutlara oranla görece daha düşük olmasının nedeni olarak, bu faktörde az sayıda maddenin yer alması düşünülebilir.

Ölçeğin "Öğretim Elemanlarından Memnuniyet" boyutunda 15 maddenin yer aldığı görülmektedir. Bu boyutta başlangıçta 20 madde yer alırken, 0.30'un altında yük değerine sahip olmalarından dolayı beş madde çıkartılmıştır. Bu boyutta yer alan maddelerin faktör yük değerlerinin 0.37 ile 0.67 arasında değiştiği görülmektedir. Madde toplam korelasyonları ise 0.32 ile 0.58 arasında değişmektedir. Bu faktörün tek başına açıkladığı varyans % 31, faktöre ait Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.83'tür.

Üçüncü alt boyut olan "Fakülleden Memnuniyet" alt boyutunda 15 maddenin yer aldığı görülmektedir. Bu boyutta başlangıçta 16 madde yer alırken, 0.30'un altında yük değerine sahip olmasından dolayı bir madde elenmiştir. Bu boyutta yer alan maddelerin faktör yük değerlerinin 0.32 ile 0.63 arasında değiştiği görülmektedir. Madde toplam korelasyonları ise 0.24 ile 0.49 arasında değişmektedir. Bu faktörün tek başına açıkladığı varyans % 23, faktöre ait Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.75'tir.

Yapılan analizlerde "Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği"nin tümüne ilişkin Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı da hesaplanmış ve bu katsayı 0.87 olarak bulunmuştur.

Sonuçlar

Üniversite öğrencilerinden alınan görüşler doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin fakülte yaşamının niteliğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde kullanılabilir geçerli ve güvenilir likert tipi bir ölçek geliştirilmiştir. İlk formu 45 madde olarak hazırlanan ölçeğe faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizinde sınır olarak 0.30 benimsenmiş ve bu değerden düşük faktör yük değerine sahip maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin üç boyuta toplandığı saptanmıştır. Ölçekte "Fakülleden Memnuniyet" alt ölçeğinde 7, "Öğretim Elemanlarından Memnuniyet" ve "Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet" alt ölçeklerinde ise 15'er maddenin yer aldığı belirlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği ise Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı kullanılarak saptanmış ve gerek alt ölçekler gerekse tüm ölçek için elde edilen kat sayıların yeterli olduğu görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak, "Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeği"nin, üniversite öğrencilerinin fakülte ve yüksek okullardaki yaşamlarının niteliğine ilişkin görüşlerini ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenilebilir.

Kaynaklar

Epstein, J.L. ve McPartland, J.M. (1976). The Concept and Measurement of The Quality of School Life. *American Educational Research Journal*, Cilt: 13, Sayı: 1, (15-30).

Kourelahti, M. (1998). Quality of School Life in Finnish Special Educational Settings (EBD). (Edt: A. Antilla & A. Ulusitalo). *Contemporary Marginalization and Exclusion of Young People-Whose Reality Counts?* (s.47-50). Advisory Council for Youth Affairs and Mannerheim League for Child Welfare. Helsinki: Nykypaino.

Leonard, C. A. R. (2002). *Quality of life and attendance in primary schools*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Newcastle: University of Newcastle. <http://www.newcastle.edu.au/services/library/adt/public/adt.NNCU20030702.214022/index.html>, İndirme Tarihi: 12.12.2005.

Leonard, C. A. R.; Bourke, S. ve Schofield, N. J. (2001). The Effect of Stress Management and Relaxation Techniques on Student Quality of School Life and Absenteeism in Primary Schools. *Biennial Conference of the European Association for Research on Learning and Instruction*. Fribourg, August.

Leonard, C. A. R.; Bourke, S. ve Schofield, N. J. (2002). Student quality of school life differences within and between primary schools. *Annual Conference of the Australian Association for Research in Education*, Perth, December. <http://www.aare.edu.au/conf01.htm/leo01.130>. İndirme Tarihi: 12.12.2005.

Leonard, C. A. R.; Bourke, S. ve Schofield, N. J. (2003b). Affective Outcomes in the Context of School Reform. *NZARE / AARE Joint Conference*. Hyatt Regency Hotel & University of Auckland - December 1st 2003.

Lunenburg, F. C. ve Schmidt, L. J. (1989). Pupil Control Ideology, Pupil Control Behavior and The Quality of School Life. *Journal of Research and Development in Education*, Sayı: 22, (36-44).

Schmidt, L. J. (1992). Relationship between Pupil Control Ideology and Quality of School Life. *Journal of Invitational and Psychological Measurement*. Sayı: 45, (889-896).

Schofield, N. J. ve Bourke, S. F. (1997). Absenteeism, student quality of school life and teacher stress in primary school. *EARLI Conference*. Athens.

Şişman, M. ve Turan, S. (2001). *Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Waugh, R. ve Hyde, N. (1993). Student perceptions of school. *Annual Conference of the Australian Association for Research in Education*. Fremantle, November. <http://www.swin.edu.au/aare/conf93.htm/waugr93.239>, İndirme Tarihi: 12.12.2005.

Wilson, A. (1980). Landmarks in The Literature: How Powerful Is Schooling. *New York University Education Quarterly*. Sayı: 11, (8-31).

Yılmaz, K. (2002). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Liderlik Davranışlarıyla Öğretmenlerin Öğrenci Kontrol Yaklaşımları ve Öğrencilerin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Alguları Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EK 1 - Fakülte Yaşamının Niteliği Ölçeğinde Yer Alan Maddeler

Fakülteden Memnuniyet Alt Boyutu	
1.	Bu fakültenin bir üyesi olmaktan mutluyum.
2.	Bu fakülteyi diğer fakültelerden daha farklı bulmuyorum. *
3.	Bu fakültede yapılan sınavların objektif olarak değerlendirildiğini düşünüyorum.
4.	Bu fakültedeki kural ve yönetmelikler herkese adil olarak uygulanmıyor.
5.	Bu fakültede, fakültenin bir parçası olduğumu hissettiren bir hava yoktur.
6.	Bu fakültedeki öğrenciler fakülteye ait araç gereçleri özenli bir şekilde kullanırlar.
7.	Bu fakültenin çalışanları yardımsever ve dostça tutumlar içerisindedirler.
8.	Bu fakültedeki öğrenciler düzenlenen çeşitli etkinliklere gönüllü olarak katılırlar.
9.	Fakülte yönetimince uygulanan disiplin politikası tutarlıdır.
10.	Bu fakültede sosyo-kültürel etkinlikler yeterli değildir.
11.	Bu fakültede sportif etkinlikler yeterli değildir.
12.	Bu fakültede fakülte yönetimi ile öğrenciler arasında iyi bir iletişim yoktur.
13.	Bu fakültede düzenlenen bilimsel etkinlikler (panel, konferans vb.) yeterli değildir.
14.	Bu fakültedeki öğrenciler fakülte kaynaklarını (kütüphane, laboratuvar vb.) kullanmada güçlük yaşamazlar.
15.	Bu fakültenin fiziki olanakları mevcut öğrenci kapasitesi için yeterli değildir.
16.	Bu fakültedeki öğrenciler sahip oldukları siyasi görüşlere göre değerlendirilmezler.
Öğretim Elemanlarından Memnuniyet Alt Boyutu	
17.	Fakültedeki öğretim elemanları, sınıf dışında da bireysel olarak benimle ilgilenirler.
18.	Fakültedeki öğretim elemanları, öğretme konusunda istekli değildirler.
19.	Fakültedeki hocalarımı sevmiyorum.
20.	Fakültedeki öğretim elemanları, ilgi duyduğum çalışmalarda beni desteklerler.
21.	Fakültedeki öğretim elemanları, ders konularına hâkim değildirler.
22.	Fakültede iyi bir öğretim elemanı-öğrenci iş birliği vardır.
23.	Fakültedeki öğretim elemanları, derslerde farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanırlar. *
24.	Fakültedeki öğretim elemanları, sınıfa zamanında gelme konusunda titiz davranmazlar. *
25.	Fakültedeki öğretim elemanları, derslere hazırlıklı gelirler.
26.	Fakülte öğretim elemanları için öğrencilerin derse katılımı önemlidir.
27.	Fakültedeki öğretim elemanları, ödevlerimi düzelterek geri verirler. *
28.	Fakültedeki öğretim elemanlarının verdiği ödevler mesleki gelişimime katkı sağlayacak niteliktedir.
29.	Bu fakültedeki öğretim elemanları derslerde teknolojiyi kullanmakta yetersizdirler.
30.	Bu fakültedeki öğretim elemanları çalışma alanları ile ilgili bilimsel gelişmeleri derslerine yeterince yansıtırmazlar.
31.	Bu fakültedeki öğretim elemanları mezuniyet sonrası istihdam olanakları ile ilgili olarak öğrencileri bilgilendirirler.
32.	Bu fakültedeki öğretim elemanları, derslerdeki kazanımların değerlendirilmesinde farklı yöntemler kullanırlar. *
33.	Bu fakültedeki öğretim elemanları bilgi kaynaklarına ulaşılmasında yol gösterici değildir.
34.	Bu fakültedeki öğretim elemanları öğrencilerin araştırmacı kimliğinin gelişmesi için çaba gösterirler.
35.	Bu fakültedeki öğretim elemanları, tutum ve davranışları ile iyi birer rol modeli olmaktan uzaktırlar.
36.	Bu fakültedeki öğretim elemanları sayıca yetersizdir. *
Sınıf Ortamı ve Öğrenci İlişkilerinden Memnuniyet Alt Boyutu	
37.	Bu fakültedeki öğrenciler birbirleri ile iyi geçinemezler.
38.	Bu fakültede iyi arkadaşlıklar kurulur.
39.	Bu fakültede her şeyin en iyisini yapmak istiyorum. *
40.	Devam zorunluluğu olmasa derslere devam etmem. *
41.	Bu fakültedeki öğrenciler arasında iyi bir yardımlaşma duygusu yoktur.
42.	Bu fakültedeki derslikler uygun koşullara sahip değildir.
43.	Bu fakültedeki öğrenciler sahip oldukları görüşleri derslerde rahatlıkla dile getirebilirler.
44.	Bu fakültedeki öğrencilerin bilimsel bir bakış açısı kazanabilmeleri için gerekli etkinlikler gerçekleştirilir.
45.	Bu fakültedeki dersler nitelikli değildir.

* Yapılan analizler sonucu çıkarılan maddeler.

Summary

THE QUALITY OF FACULTY LIFE SCALE A STUDY ON VALIDITY AND RELIABILITY

Kürşad YILMAZ*

Ömay ÇOKLUK BÖKEOĞLU**

The concept of quality of school life was adapted by Epstein and McPartland from adults' environmental studies (The USA Foundation of Environmental Protection, 1973) to primary and secondary schools and high schools. The researchers believed that attitude towards school should be concerned as a separate educational output, different from academic achievement (Epstein and McPartland, 1976). In their study, Epstein and McPartland (1976) used the concept of quality of school life and believed that there were three factors contributing to quality of school life. These factors are satisfaction with school, commitment to class work and reactions to teachers. In the present study, a measurement tool was attempted to be devised in the light of the information above in order to assess quality of school life from students' point of view.

Method

Study Group

The study group consists of 502 students from the Faculty of Educational Sciences, Faculty of Sciences, Faculty of Theology, Faculty of Agriculture and Vocational School of Physical Education and Sports of Ankara University. While choosing the faculties, the distinction between social sciences and sciences was regarded. Two faculties from each field were chosen randomly.

Data Gathering Tool and Data Analysis

A literature review was made while developing the initial form of the Faculty of Life Scale. As a result of the review, the required permission for Quality of School Life Scale developed by Epstein and McPartland (1976) was obtained by Yılmaz (2002) and the following reference was provided: Epstein, Joyce L. & McPartland, James M. The Quality of School Life Scale (QSL). Boston: Houghton Mifflin/Riverside Publishing Company, 1978/Baltimore, MD: Johns Hopkins University, 1998) and Turkish adaptation of this scale by Yılmaz (2002) was obtained. The scales obtained from the literature review were assessed and a pool of items was formed by the researchers based on the scales. A factor analysis was applied to examine construct validity of the scale. Reliability of the scale was determined, calculating Cronbach alpha coefficients.

Findings

Results of Factor Analysis

As a result of the exploratory factor analysis applied to examine the factor structure of the scale, it was seen that the tool had a structure of three dimensions. The first factor of the scale named "Satisfaction with Class

Address for correspondence: * Arş. Gör. Kürşat Yılmaz, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, kyilmaz@education.ankara.edu.tr. ** Arş. Gör. Dr. Ömay Çokluk Bökeoğlu, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, omay73baskent@hotmail.com

Environment and Students' Relations" included 10 items. The second factor of the scale named "Satisfaction with Instructors" included 15 items. The third factor of the scale named "Satisfaction with Faculty" included 15 items. Variance given by the first factor individually was % 23, whereas Cronbach alpha coefficient was 0.75.

In the analysis, the overall Cronbach alpha reliability coefficient of Quality of Faculty Life Scale was calculated and the coefficient was found 0.87.

Results

In the light of views from university students, a valid and reliable Likert type scale was developed to determine the views of university students about the quality of faculty life. A factor analysis was applied to the scale of which initial form included 45 items. The limit in the factor analysis was determined as 0.30 and items with factor loading lower than that were excluded from the scale. It was shown that the items in the scale were divided into three dimensions. It was determined in the scale that there were 7 items in the sub-scale called "Satisfaction With Faculty", whereas there were 15 items each in the sub-scales called "Satisfaction With Instructors" and "Satisfaction With Class Environment and Students' Relations". Reliability of the scale was determined, using Cronbach alpha reliability coefficient and the coefficients obtained for both the sub-scales and the overall scale were found sufficient.